

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

TURISTIČKA ZAJEDNICA
LIČKO-SENSJSKE ŽUPANIJE

Gospić, travanj 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2012.	11
	Ciljevi i područja revizije	11
	Metode i postupci revizije	11
	Nalaz za 2012.	12
III.	OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA	14
IV.	MIŠLJENJE	15

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

KLASA: 041-01/13-06/103
URBROJ: 613-11-14-6

Gospić, 7. travnja 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
TURISTIČKE ZAJEDNICE LIČKO–SENJSKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Turističke zajednice Ličko–senjske županije (dalje u tekstu: Turistička zajednica) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 16. listopada 2013. do 7. travnja 2014.

I. PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug rada turističkih zajednica je utvrđen odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (Narodne novine 152/08), Zakona o članarinama u turističkim zajednicama (Narodne novine 152/08 i 88/10), Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08, 59/09, 97/13 i 158/13) te drugim provedbenim propisima. Turistička zajednica je pravna osoba osnovana radi promicanja i unaprjeđenja turizma i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom. Osnovana je i upisana u Upisnik turističkih zajednica 1995. Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Turističke zajednice su turističke članarine i boravišne pristojbe, doznake Hrvatske turističke zajednice i drugi prihodi. Sjedište Turističke zajednice je u Gospiću, Budačka 12.

Obvezni članovi Turističke zajednice su turističke zajednice gradova, općina i mjesta osnovane na području Ličko-senjske županije (dalje u tekstu: Županija).

Statut Turističke zajednice je donijela Skupština Turističke zajednice, uz prethodnu suglasnost ministra turizma, u prosincu 2010., u skladu sa zakonskim odredbama. Prema odredbama Statuta, zadaće Turističke zajednice su promocija turističke destinacije na razini Županije samostalno i putem udruženog oglašavanja, upravljanje javnom turističkom infrastrukturom, sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma te izrada strategije razvoja turizma na razini Županije, promocija turističke ponude Županije u zemlji i inozemstvu u koordinaciji s Hrvatskom turističkom zajednicom, obogaćivanje ukupne turističke ponude Županije i kreiranje novih proizvoda turističke regije, pružanje stručne pomoći turističkim zajednicama s područja Županije u pitanjima važnim za njihovo djelovanje i razvoj te poticanje turizma na područjima koja nisu turistički razvijena, koordinacija djelovanja i nadzor ispunjenja ciljeva i zadaća turističkih zajednica općina i gradova s područja Županije, sudjelovanje u izradi planova razvoja turizma i strateškog marketinškog plana hrvatskog turizma, poticanje, očuvanje, unaprjeđenje i poticanje postojećih turističkih resursa, informativni poslovi u vezi turističke ponude, objedinjavanje zajedničkih razvojnih projekata turističkih zajednica općina, gradova i zajednica područja značajnih za Županiju i drugo.

Tijela Turističke zajednice su Skupština, Turističko vijeće, Nadzorni odbor i Predsjednik. Najviše tijelo upravljanja je Skupština, koju čine predstavnici članova Turističke zajednice te župan koji je predsjednik Skupštine. Turističko vijeće je izvršno tijelo Skupštine Turističke zajednice, koje provodi odluke i zaključke Skupštine, predlaže Skupštini godišnji program rada i financijski plan, upravlja imovinom Turističke zajednice te obavlja i druge poslove u skladu s propisima i Statutom. Predsjednik Turističke zajednice ujedno je i predsjednik Skupštine i Turističkog vijeća. Predsjednik predstavlja Turističku zajednicu, organizira, koordinira i usklađuje rad i aktivnosti Turističke zajednice, pokreće i skrbi o suradnji s drugim turističkim zajednicama i drugim tijelima sa zajedničkim interesima te obavlja i druge poslove. U revidiranom razdoblju predsjednik Turističke zajednice je bio župan Milan Jurković, a od lipnja 2013., odnosno u vrijeme obavljanja revizije predsjednik je župan Milan Kolić.

Radi obavljanja stručnih i administrativnih poslova, u Turističkoj zajednici je osnovan Turistički ured. Rad Turističkog ureda organizira i vodi direktor, koji je također odgovoran za poslovanje Turističke zajednice. U razdoblju od travnja 2008. do vremena obavljanja revizije direktor Turističkog ureda je Ivan Radošević. Koncem 2012. u Turističkom uredu je bilo troje zaposlenih.

Planiranje

Godišnji program rada sa financijskim plan za 2012. je Skupština Turističke zajednice donijela u prosincu 2011. Prihodi i rashodi su planirani u iznosu 1.710.000,00 kn. Planirani prihodi se odnose na prihode od boravišne pristojbe 1.000.000,00 kn, članarine 170.000,00 kn te na druge prihode 540.000,00 kn.

U financijskom planu su sredstva za izvršenje planiranih zadataka iz programa rada planirana po aktivnostima za funkcionalni marketing u iznosu 802.000,00 kn, a za administrativni marketing (rashodi za rad Turističkog ureda) u iznosu 908.000,00 kn. U skladu sa zakonskim odredbama, godišnji program rada i financijski plan za 2012. su dostavljeni Hrvatskoj turističkoj zajednici.

Financijski izvještaji

Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje te su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanom roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 1.575.921,00 kn, što je za 212.442,00 kn ili 15,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 134.079,00 kn ili 7,8 %.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	83.237,00	69.663,00	83,7
2.	Prihodi od članarina	161.103,00	164.712,00	102,2
3.	Prihodi od boravišne pristojbe	1.041.770,00	1.110.696,00	106,6
4.	Prihodi od imovine	829,00	663,00	80,0
5.	Drugi prihodi od donacija	3.700,00	0,00	-
6.	Drugi prihodi	72.840,00	230.187,00	316,0
	Ukupno	1.363.479,00	1.575.921,00	115,6

Vrijednosno su najznačajniji prihodi od boravišne pristojbe u iznosu 1.110.696,00 kn ili 70,5 % i drugi prihodi (sredstva Hrvatske turističke zajednice, turističkih zajednica gradova i općina te turističkih zajednica susjednih županija) u iznosu 230.187,00 kn ili 14,6 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 235.038,00 kn i imaju udjel 14,9 %.

Prihodi od boravišne pristojbe su ostvareni u iznosu 1.110.696,00 kn i veći su za 6,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Boravišna pristojba je zajednički prihod turističkih zajednica gradova i općina, županijskih turističkih zajednica i Hrvatske turističke zajednice, u kojem županijska turistička zajednica ima udjel 10,0 % (iznimno 20,0 % na području turističkih zajednica koje ostvaruju bruto prihod manji od 200.000,00 kn godišnje). Smještajni kapaciteti na području Županije obuhvaćaju 30 720 ležaja u 2 493 sobe i 4 860 apartmana. U 2012. je ostvareno 465 555 dolazaka turista, što je za 39 636 dolazaka ili 9,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareno je 1 812 379 noćenja, što je za 110 011 noćenja ili 6,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima Turističke zajednice, obvezu plaćanja boravišne pristojbe ima 10 520 subjekata. Visina boravišne pristojbe po osobi i noćenju iznosi od 2,00 kn do 7,00 kn, ovisno o turističkom razredu u koje je razvrstano naselje u kojem se ostvaruje noćenje i o razdoblju sezone.

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 164.712,00 kn, i veći su za 2,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Članarine su zajednički prihod turističkih zajednica gradova i općina, županijskih turističkih zajednica i Hrvatske turističke zajednice u kojem Turistička zajednica ima udjel 10,0 %. Plaćaju ih poduzetnici, koji se bave ugostiteljskom, turističkom i s turizmom neposredno povezanom djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama. Osnovica za obračun članarina za pravne i fizičke osobe je ukupan prihod, koji se iskazuje u računu dobiti i gubitka, a visina članarine ovisi o razredu turističkog mjesta gdje je sjedište ili poslovna jedinica osobe, skupini u koju je razvrstana djelatnost kojom se bavi te o stopi na ukupni prihod utvrđenoj spomenutim Zakonom. Na području Županije su devet naselja u razredu turističkog mjesta A, deset naselja u razredu turističkog mjesta B, 26 naselja u razredu turističkog mjesta C. Naselje Gospić, u kojemu je sjedište Turističke zajednice, razvrstano je u turistički razred B. Na području Županije ima 2 948 obveznika plaćanja turističke članarine. Prema odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, poslove evidencije, obračuna i naplate te nadzor nad naplatom članarine obavlja Porezna uprava.

Drugi prihodi se odnose na sredstva Hrvatske turističke zajednice za sufinanciranje nastupa na turističkim sajmovima i nagrade za vrtiće i osnovne škole u iznosu 148.065,00 kn te na sredstva dobivena od turističkih zajednica gradova i općina i turističkih zajednica četiri susjedne županije za zajedničke nastupe na turističkim sajmovima u iznosu 82.122,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 1.435.374,00 kn, što je za 183.612,00 kn ili 14,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 274.626,00 kn ili 16,1 %.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	482.355,00	555.460,00	115,2
2.	Materijalni rashodi	613.052,00	650.590,00	106,1
2.1.	Naknade troškova radnicima	177.861,00	153.547,00	86,3
2.2.	Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	4.234,00	0,00	-
2.3.	Rashodi za usluge	259.334,00	405.131,00	156,2
2.3.1.	Usluge promidžbe i informiranja	111.091,00	155.605,00	140,1
2.3.2.	Druge usluge	148.243,00	249.526,00	168,3
2.4.	Rashodi za materijal i energiju	47.503,00	77.596,00	163,3
2.4.1.	Rashodi za materijal za promidžbu	9.164,00	24.405,00	266,3
2.4.2.	Drugi rashodi za materijal i energiju	38.339,00	53.191,00	138,7
2.5.	Drugi materijalni rashodi	124.120,00	14.316,00	11,5
3.	Rashodi amortizacije	29.715,00	42.155,00	141,9
4.	Financijski rashodi	15.295,00	13.331,00	87,2
5.	Donacije	58.109,00	44.328,00	76,3
6.	Drugi nespomenuti rashodi	53.236,00	129.510,00	243,3
Ukupno		1.251.762,00	1.435.374,00	114,7
Višak prihoda		111.717,00	140.547,00	125,8

Višak prihoda za 2012. iznosi 140.547,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 342.681,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 483.228,00 kn.

Vrijednosno su najznačajniji materijalni rashodi u iznosu 650.590,00 kn ili 45,3 % i rashodi za zaposlene u iznosu 555.460,00 kn ili 38,7 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 229.324,00 kn i imaju udjel 16,0 %.

Rashodi za usluge, u okviru materijalnih rashoda, su ostvareni u iznosu 405.131,00 kn i u najznačajnijem dijelu se odnose na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 155.605,00 kn (na izradu turističke karte se odnosi 67.808,00 kn), najam i opremanje prostora za sudjelovanje na sajmovima u iznosu 124.820,00 kn te na autorske honorare (dva ugovora o autorskom honoraru za nastup glazbenika na prezentacijama u inozemstvu) u iznosu 43.024,00 kn.

Rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaće u iznosu 469.718,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 74.642,00 kn i na druge rashode za zaposlene u iznosu 11.100,00 kn. Turistička zajednica je koncem 2012. imala tri zaposlenika. Prosječna mjesečna bruto plaća iznosila je 12.987,00 kn, odnosno neto 8.397,00 kn. Najviša mjesečna bruto plaća je isplaćena u iznosu 21.575,00 kn, odnosno neto u iznosu 12.400,00 kn, dok je najniža mjesečna bruto plaća isplaćena u iznosu 7.474,00 kn, odnosno neto u iznosu 5.287,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 696.502,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o imovini, obvezama i vlastitim izvorima početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2012.	Stanje 31. prosinca 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	159.930,00	117.775,00	73,6
2.	Financijska imovina	465.396,00	578.727,00	124,4
2.1.	Novac u banci	450.396,00	558.711,00	124,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenika te za više plaćene poreze i drugo	15.000,00	20.016,00	133,4
	Ukupno imovina	625.326,00	696.502,00	111,4
3.	Obveze za rashode	200.243,00	130.822,00	65,3
4.	Vlastiti izvori	425.083,00	565.680,00	133,1
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	625.326,00	696.502,00	111,4

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu 117.775,00 kn se odnosi na vrijednost prijevoznog sredstva (službeni automobil) u iznosu 102.700,00 kn i opreme (uredski namještaj i oprema) u iznosu 15.075,00 kn.

Financijska imovina u iznosu 578.727,00 kn se odnosi na novčana sredstava u banci u iznosu 558.711,00 kn, potraživanja za predujmove (više plaćene obveze prema dobavljaču) u iznosu 15.016,00 kn te jamčevni polog (za financijski leasing) u iznosu 5.000,00 kn. Potraživanja za boravišnu pristojbu i turističku članarinu, evidentirana u pomoćnim evidencijama, nisu iskazana u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama.

Od ukupnih obveze u iznosu 130.822,00 kn dospjele obveze iznose 60.274,00 kn (obveze za plaće zaposlenika u iznosu 44.685,00 kn i za materijalne rashode u iznosu 15.589,00 kn), a nedospjele obveze (financijski leasing) iznose 70.548,00 kn. Sve dospjele obveze su podmirene početkom 2013. Turistička zajednica se zadužila, u ožujku 2011., za nabavu službenog vozila putem financijskog leasinga u iznosu 99.758,00 kn, na rok od pet godina, uz kamatnu stopu 7,0 % godišnje. Do konca 2012. otplaćeno je 29.210,00 kn te stanje koncem 2012. iznosi 70.548,00 kn.

Vlastiti izvori iznose 565.680,00 kn, a odnose se na višak prihoda u iznosu 483.228,00 kn i vlastite izvore u iznosu 82.452,00 kn.

Programi i projekti

Ministarstvo turizma donijelo je tijekom 2003. Strategiju razvoja hrvatskog turizma do 2010., a u travnju 2013. donesena je Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2010. značajan naglasak stavlja na održivi razvitak, bazirajući se na održivom korištenju prirodnih i kulturno povijesnih potencijala, aktivno sudjelujući u njihovom očuvanju i razvoju te stvarajući okruženje privlačno za investitore.

Za izradu godišnjih programa rada, Turistička zajednica koristi Turistički master plan za Karlovačku i Ličko–senjsku županiju (dalje u tekstu: Master plan) za razdoblje od 2008. do 2012. te Županijsku razvojnu strategiju donesenu za razdoblje 2011. do 2013.

Na temelju Strategije razvoja hrvatskog turizma, kao sveobuhvatna strategija koja utvrđuje smjernice za razvoj turizma na području dviju županija (klaster Lika - Karlovac), odlukom skupštine Ličko–senjske županije, donesen je Master plan za razdoblje od 2008. do 2012. Cilj navedenog plana je omogućiti razvoj kontinentalnih dijelova područja sustavnim pristupom turističkom razvoju, bez zapostavljanja obalnog područja, što bi pridonijelo socijalnoj i ekonomskoj dobrobiti obje županije putem ciljanog razvoja turističkog sektora. Strateški ciljevi su stvaranje okruženja koje će podržati turistički razvoj, uspostava turističke infrastrukture koja će moći zadovoljiti potrebe tržišta privučenog različitim turističkim doživljajima, proširivanje turističkih proizvoda i atrakcija odnosno uključivanje novih proizvoda te postizanje tržišne prepoznatljivosti. Za cjelokupno područje identificirani su potencijalni projekti odnosno deset prioriternih projekata koji se u najznačajnijem dijelu odnose na izradu razvojnih planova prema pojedinim oblicima turizma (prirodne atrakcije, kulturno nasljeđe, arheološka nalazišta, nautički turizam, ruralni turizam i drugi oblici turizma) te pružanja informacija turistima (razvoj stručnih edukativnih programa, sustava turističkih informacijskih centara, uključujući i dovršetak jedinstvenog sustava smeđe signalizacije).

Od najznačajnijih projekata (prema pisanom očitovanju odgovorne osobe), Turistička zajednica je izradila projekt smeđe signalizacije za cijelu Županiju koji je realiziran u cijelosti. Sve turističke zajednice s područja Županije uredile su turističke informativne centre. Razvoj pješačkih, planinarskih i poučnih staza kao i biciklističkih ruta je vrlo značajan jer potražnja za tim turističkim proizvodom kontinuirano raste. Kako bi se ponuda cikloturizma na području Županije zaokružila u cjelinu, Turistička zajednica je, nakon što su Turističke zajednice nižeg ustroja obavile označavanje i uređenje biciklističkih staza na svom području, pristupila objedinjavanju obilježenih staza te izradi biciklističkog atlasa odnosno karte biciklističkih staza u Županiji. Na području Županije (Nacionalni park Sjeverni Velebit i Park prirode Velebit) uređene su poučne staze Terezijana i staza Vremenske čudi Zavižana (posvećena meteorologiji), a u sastavu pećinskog parka Grabovača u Perušiću uređena je poučna staza Čovjek i krš (edukacija posjetitelja o suživotu čovjeka i krša). U tijeku je projekt izrade pastirskih stanova na Velebitu u turističke svrhe (nositelj projekta je Nacionalni park Sjeverni Velebit, a partner je Turistička zajednica grada Senja), a vezano uz planirani projekt izrade strateškog plana za razvoj malih pansiona duž obale između Senja i Karlobaga, iako strateški plan nije izrađen, u malim primorskim mjestima spomenutog područja, svake se godine povećavaju smještajni kapaciteti i njihova raznolikost. Od planiranih projekata sredstvima Europskih fondova (u suradnji s drugim subjektima kao nositeljima projekata) financirana je uspostava Centra za tradicijske obrte u Otočcu koji je usmjeren na izgradnju i jačanje turističkih potencijala županijskih ruralnih područja te korištenje lokalnog nezaposlenog i starijeg stanovništva u proizvodnji tradicijskih obrtničkih proizvoda.

Realiziran je projekt Turistička valorizacija kulturno povijesne baštine i javne infrastrukture parka Nehaj u Senju čiji cilj je dodatna ponuda posjetiteljima i vrednovanje kulturnog područja oko tvrđave Nehaj. Također, pokrenut je projekt Eurovillage u Krasnu, a voditelj projekta od strane Europske unije organizirao je niz radionica u Krasnu te posjet sjedištu Eurovillage u Austriji gdje su potencijalni iznajmljivači upoznati s načinom rada i okvirima projekta koji se protežu kroz cijelu Europu. Nadalje, Turistička zajednica je kao partner u suradnji s turističkom zajednicom Karlovačke županije i turističkom zajednicom Unsko-sanskog kantona (Bosna i Hercegovina), odnosno Razvojnog agencijom Ličko-senjske županije sudjelovala u izradi projekata Srce ribolovnog turizma (cilj je razviti prepoznatljivu zajedničku turističku ponudu temeljenu na zajedničkim potencijalima u održivom sportsko-ribolovnom turizmu) te projekta Poticanje inovacija u održivom turizmu (cilj je zajednički razvoj i promidžba turističke ponude putem prekogranične suradnje, podizanjem ljudskih i tehničkih kapaciteta, razmjenom iskustava i zajedničkim marketinškim aktivnostima) koji su koncem 2013. aplicirani za sredstva Europskih fondova.

Županijskom razvojnom strategijom za razdoblje 2011. do 2013. je u okviru gospodarskog razvoja, predviđen razvoj turizma kao ključnog pokretača razvoja Županije. Razvoj turizma temelji se na proširenju turističkih proizvoda i razvoju ruralnog turizma, postizanju tržišne prepoznatljivosti i jačanju tradicijskih obrta, razvoju novih oblika turističke ponude uz to da prioritet bude zaštita okoliša i održivi razvoj, uspostavljanju turističke infrastrukture koja će moći zadovoljiti potrebe tržišta (privučenog različitim turističkim doživljajima) stvaranjem poticajnog okruženja za turistički razvoj te izradi i implementaciji obrazovnog programa turističke edukacije (za postojeće i početničke kadrove). Glavni nositelji razvoja turizma su Turistička zajednica i turističke zajednice nižeg ustroja s područja Županije. Kao pokazatelji za praćenje i unaprjeđenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude, predviđeno je povećanje ukupnog prihoda od turizma te povećanje broja noćenja i dolazaka turista na području Županije. Iz ostvarenja godišnjeg programa rada za 2012. je vidljivo da je većina turističkih proizvoda i projekata Turističke zajednice utemeljena na smjernicama iz spomenute razvojne strategije te da su, u odnosu na prethodnu godinu, ukupni prihodi ostvareni više za 212.442,00 kn ili 15,6 %, broj noćenja više za 110 011 ili 6,5 % te broj dolazaka turista više za 39 636 ili 9,3 %.

Za postizanje ciljeva i zadaća iz strateških dokumenata, Turistička zajednica je u godišnjim programima rada planirala provođenje različitih aktivnosti (projekti, programi, manifestacije). Ciljevi Turističke zajednice, navedeni u programima rada, jednaki su zajedničkim ciljevima turističkih zajednica, koji su propisani odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. To su poticanje i iniciranje razvoja i unapređivanje postojećeg turističkog proizvoda, iniciranje razvoja novih turističkih proizvoda područja i promocija turističkog proizvoda područja za koje su osnovane, razvijanje svijesti o važnosti i gospodarskim, društvenim i drugim učincima turizma te potrebi i važnosti očuvanja i unaprjeđenja svih elemenata turističkog proizvoda određenog područja, a osobito zaštite okoliša, prirodne i kulturne baštine u skladu s održivim razvojem. Godišnji programi rada za 2010., 2011. i 2012. su pravodobno sastavljeni i usvojeni na sjednicama Skupštine Turističke zajednice. Dostavljeni su Hrvatskoj turističkoj zajednici.

Program rada Turističke zajednice za 2012. oblikovan je u programska područja i to: funkcionalni marketing, komunikacijske aktivnosti, prodaja, promocija i distribucija, sajmovi i prezentacije te administrativni marketing (troškovi za redovni rad).

U okviru područja funkcionalnog marketinga predviđene su aktivnosti na podizanju kvalitete turističkih usluga, uređenju turističkih mjesta, plaža i podmorja kroz realizaciju projekta Volim Hrvatsku te kroz potpore projektima i manifestacijama s ciljem unapređenja turističkih proizvoda. Komunikacijskim aktivnostima predviđeno je Internet oglašavanje (najvažniji način promoviranja i način na koji danas najbrže dolazimo do krajnjeg korisnika), izrada karte biciklističkih staza te turističke karte Županije.

Prodaja, promocija i distribucija obuhvaća studijska putovanja novinara koja se organiziraju u suradnji sa glavnim uredom Hrvatske turističke zajednice te oglašavanje u promotivnim kampanjama (način promocije koja povezuje neposredni interes pojedinih subjekata—od turističke tvrtke, preko sustava turističkih zajednica, glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice, domaće putničke agencije do inozemnog organizatora putovanja). Nadalje, predviđene su aktivnosti za sudjelovanje (samostalno i u suradnji s turističkim zajednicama drugih županija i zajednicama nižeg ustroja) na inozemnim turističkim sajmovima te prezentacijama koje se odvijaju na otvorenom (road show). Financijskim planom za 2012. planirana su sredstva za funkcionalni marketing u iznosu 270.000,00 kn, komunikacijske aktivnosti u iznosu 190.000,00 kn, prodaju, promociju i distribuciju u iznosu 80.000,00 kn, sajmove, prezentacije i projekte u iznosu 262.000,00 kn te administrativni marketing 908.000,00 kn ili ukupno u iznosu 1.710.000,00 kn.

Prema izvješću o ostvarenju programa rada tijekom 2012., za provedbu programa utrošena su sredstva u iznosu 1.418.659,00 kn. Najznačajnija aktivnost Turističke zajednice su sudjelovanja na inozemnim turističkim sajmovima i prezentacijama koja su realizirana u suradnji s turističkom zajednicom Hrvatske, turističkim zajednicama nižeg ustroja i turističkih zajednica drugih županija te Nacionalnim parkom za koje su utrošena sredstva u iznosu 370.599,00 kn od čega su turističke zajednice-partneri sufinancirale troškove u iznosu 245.848,00 kn. Tijekom 2012. Turistička zajednica je sudjelovala na sedam sajмова turizma (Amsterdam, Gdansk, Beč, Utrecht, London, Lyon i Madrid) te na prezentacijama na otvorenom u Češkoj, Austriji, Sloveniji i Mađarskoj. Tijekom 2012. izrađena je turistička karte Županije u nakladi 20 000 primjeraka za čiju izradu i štampanje je utrošeno 67.808,00 kn. Obavljene su aktivnosti vezane za provođenje natječaja za najbolji likovni i literarni rad (dodjela nagrada) djece vrtića i osnovnih škola u iznosu 63.039,00 kn, sufinancirano je održavanje zabavnih, sportskih i kulturnih projekata i manifestacija od turističkog značaja za područje Županije u iznosu 36.000,00 kn i snimanje iz zračne perspektive, fotografija i reportaže o Županiji u sklopu projekta Gorska Hrvatska—Hrvatska iz zraka u iznosu 25.000,00 kn. Nadalje, tijekom 2012., u suradnji s glavnim uredom Hrvatske turističke zajednice organizirana su studijska putovanja novinara te je Županiju posjetilo 88 novinara iz 14 zemalja. Za oglašavanje u promotivnim kampanjama (način promocije koja povezuje neposredni interes pojedinih subjekata—od turističke tvrtke, preko sustava turističkih zajednica, glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice, domaće putničke agencije do inozemnog organizatora putovanja) utrošena su sredstva u iznosu 26.757,00 kn. Osim navedenih redovnih aktivnosti koje Turistička zajednica obavlja u razdoblju od 2010. do 2012. izrađena je smeđa signalizacije (putokazi, ploče dobrodošlice i edukacijske ploče te druga obilježja), aplikacija za mobilne uređaje, izdavane su brošure i vodiči te su obavljene pripremne radnje za izradu karte biciklističkih staza u cijeloj Županiji.

Turistička zajednica nema razrađen sustav za praćenje učinka provedenih aktivnosti, odnosno nema utvrđene pokazatelje za praćenje provedbe utvrđenih zadaća i ciljeva. Učinak provedenih aktivnosti, Turistička zajednica je izrazila opisno. Navela je da su postignuti rezultati u skladu sa stanjem u gospodarstvu i potvrda su ostvarenja programskih zadaća i sustavne kvalitetne suradnje s drugim turističkim zajednicama i Županijom, ostvarena je bolja i značajnija suradnja u organizaciji sajamskih nastupa te određeni uspjesi u stvaranju novih i poboljšanju kvalitete postojećih turističkih proizvoda.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Osnovni ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Posebni ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti efikasnost Turističke zajednice u promicanju i unaprjeđenju turizma Republike Hrvatske
- ocijeniti učinkovitost trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, turističkih članarina, iz proračuna te drugih izvora.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Turističke zajednice. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektronskim medijima, tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Turističke zajednice. Provjerena je dokumentacija u vezi obračuna plaća i naknada za zaposlene, izlaznih računa, ulaznih računa i druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori s direktorom i s osobom koja obavlja računovodstvene poslove te su pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena slijedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze te programi i projekti.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje te programe i projekte.

1. Planiranje i računovodstveno poslovanje

1.1. U skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Turistička zajednica je za 2012. donijela godišnji program rada i financijski plan.

Financijskim planom su planirana potrebna sredstva za izvršenje planiranih zadataka iz programa rada po aktivnostima u iznosu 1.710.000,00 kn i to za administrativni marketing u iznosu 908.000,00 kn i funkcionalni marketing u iznosu 802.000,00 kn. Rashodi nisu planirani po vrstama, odnosno prema propisanim računima iz računskog plana za neprofitne organizacije. S obzirom da se rashodi u poslovnim knjigama evidentiraju prema računima iz računskog plana, ne prati se ostvarenje rashoda u odnosu na plan.

Programom rada i financijskim planom za 2012. prihodi i rashodi su planirani u iznosu 1.710.000,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu 1.575.921,00 kn, što je za 134.079,00 kn ili 7,8 % manje od plana, a rashodi su ostvareni u iznosu 1.435.374,00 kn, što je za 274.626,00 kn ili 16,1 % manje od plana. Nadalje, rashodi za sajmove i prezentacije u inozemstvu planirani su u iznosu 200.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 370.599,00 kn, što je za 170.599,00 kn ili 85,3 % više od planiranog. Dio rashoda koji su planirani u iznosu 252.000,00 kn nisu ostvareni, a odnose se na planirane rashode za marketinšku aktivnost unaprjeđenje proizvoda (uređenje destinacija, plavi i zeleni cvijet, europska destinacija izvrsnosti te signalizacija i obilježavanje) u iznosu 145.000,00 kn, izradu karte biciklističkih staza i zbirke fotografija u iznosu 77.000,00 kn te projekt razvoj sportsko rekreacijskog ribolova u iznosu 30.000,00 kn. S obzirom na navedeno ostvarenje prihoda i rashoda, trebalo je donijeti izmjene programa rada i financijskog plana za 2012. Odredbom članka 62. stavak 5. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma je propisano ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5,0 % turistička zajednica je dužna donijeti izmjene, odnosno dopune programa rada i financijskog plana.

Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvu neprofitnih organizacija. Potraživanja za boravišnu pristojbu i turističku članarinu, evidentirana u pomoćnim evidencijama, nisu iskazana u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama. Tijekom 2013. Hrvatska turistička zajednica dostavila je popis obveznika turističke članarine za 2011. i pregled podataka o uplati turističke članarine za 2012. Prema podacima koje su Turističkoj zajednici dostavile turističke zajednice gradova, općina i mjesta, potraživanja za boravišnu pristojbu koncem 2012. iznose 763.482,00 kn, od čega Turističkoj zajednici pripadaju prihodi u visini 10,0 %.

Odredbom članka 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09, 158/13 i 1/14), je propisano da su neprofitne organizacije obvezne u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Turistička zajednica je u financijskim izvještajima za 2013. iskazala potraživanja od boravišne pristojbe.

Državni ured za reviziju predlaže razraditi financijski plan prema vrstama rashoda utvrđenih računskim planom te pratiti ostvarenja rashoda u odnosu na plan. Državni ured za reviziju nalaže donošenje izmjene programa rada i financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Nalaže se u poslovnim knjigama iskazati potraživanja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

1.2. *Turistička zajednica je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju te navodi da će u budućem poslovanju postupiti po navedenom nalazu.*

2. Programi i projekti

2.1. Zadaće turističkih zajednica su utvrđene Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma i godišnjim programima rada Turističke zajednice. Kao podlogu za izradu godišnjih programa rada, Turistička zajednica koristi Turistički master plan za Karlovačku i Ličko–senjsku županiju za razdoblje od 2008. do 2012. te Županijsku razvojnu strategiju donesenu za razdoblje 2011. do 2013.

Za postizanje ciljeva i zadaća, propisanih odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, a koji su detaljnije planirani u godišnjim programima rada, Turistička zajednica je provodila različite aktivnosti (projekte, programe, manifestacije). Ciljevi navedeni u godišnjim programima rada su jednaki zajedničkim ciljevima turističkih zajednica propisanim odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. U skladu s nalogom Hrvatske turističke zajednice, programi rada za 2010., 2011. i 2012. sadrže aktivnosti Turističke zajednice u području marketinga i djelovanja Turističkog ureda. Većina planiranih aktivnosti i zadaća iz programa rada je obavljena, ali je učinak izražen opisno, jer Turistička zajednica nema razrađen sustav za praćenje provedbe aktivnosti, odnosno nema utvrđene pokazatelje za praćenje provedbe utvrđenih zadaća i ciljeva iz programa rada.

Državni ured za reviziju predlaže za praćenje ostvarenja ciljeva, zadaća i aktivnosti prema godišnjem programu rada utvrditi pokazatelje, uspostaviti način praćenja ostvarenja ciljeva te u okviru godišnjeg izvješća o radu izvješćivati o postignutim rezultatima.

2.2. *Turistička zajednica je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju te navodi da će u budućem poslovanju postupiti po danoj preporuci.*

III. OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA

Zadaće i ciljevi Turističke zajednice su utvrđeni Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Statutom i godišnjim programima rada Turističke zajednice. Kao podlogu za izradu godišnjih programa rada, Turistička zajednica koristi Turistički master plan za Karlovačku i Ličko–senjsku županiju te Županijsku razvojnu strategiju.

Turistička zajednica je u 2010., 2011. i 2012. poduzimala aktivnosti vezane uz:

- unaprjeđivanje postojećih turističkih proizvoda na području Županije
- iniciranje razvoja novih turističkih proizvoda na području Županije
- promociju turističkih proizvoda u zemlji i inozemstvu
- razvijanje svijesti o važnosti te gospodarskim i drugim učincima turizma
- promociju turističke destinacije na razini Županije
- sudjelovanje u izradi strategije razvoja turizma na nivou Županije
- obavljanje informativnih poslova vezanih uz turističku ponudu.

Na temelju provjere dokumentacije vezane uz provođenje navedenih aktivnosti Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Turistička zajednica bila efikasna u provođenju planiranih zadaća i aktivnosti, jer je obavila većinu planiranih aktivnosti, odnosno zadaća iz njene nadležnosti.

S obzirom da je Turistička zajednica provela većinu planiranih aktivnosti i zadaća, da je njihov učinak izražen opisno, da Turistička zajednica nije razradila sustav za praćenje provedbe aktivnosti, odnosno ostvarenje ciljeva, Državni ured za reviziju ocjenjuje da Turistička zajednica treba godišnjem programu rada i drugim unutarnjim aktima, utvrditi pokazatelje za praćenje ostvarenja zadaća i aktivnosti i ciljeva, kako bi se na temelju objektivnih pokazatelja moglo utvrditi jesu li korištenjem sredstava Turističke zajednice postignuti očekivani učinci i ostvareni postavljeni ciljevi te dala ocjena jesu li ostvareni učinci, odnosno ostvareni ciljevi rezultat provedenih zadaća i aktivnosti Turističke zajednice.

Vezano uz ocjenu učinkovitost trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, turističkih članarina te drugih izvora, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su sredstva korištena u skladu s godišnjim programom rada Turističke zajednice i za ostvarenje postavljenih ciljeva.

IV. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Turističke zajednice za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. Turistička zajednica je pravna osoba osnovana radi promicanja i unaprjeđenja turizma i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom. Osnovana je 1995. U Turističkoj zajednici je osnovan Turistički ured u kojem je troje zaposlenika. Osoba za zastupanje u 2012., i u vrijeme obavljanja revizije (siječanj 2014.), je direktor Turističkog ureda Ivan Radošević. Doneseni su godišnji program rada i financijski plan za 2012. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Prihodi za 2012. su ostvareni u iznosu 1.575.921,00 kn, rashodi u iznosu 1.435.374,00 kn i višak prihoda nad rashodima u iznosu 140.547,00 kn. Iz ranijih godina je prenesen višak prihoda u iznosu 342.681,00 kn te se u sljedeće razdoblje prenosi višak prihoda u iznosu 483.228,00 kn. Prihodi su ostvareni od boravišne pristojbe u iznosu 1.110.696,00 kn, turističke članarine u iznosu 164.712,00 kn, doznačenih sredstava Hrvatske turističke zajednice u iznosu 148.065,00 kn te drugih prihoda u iznosu 152.448,00 kn. Rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 650.590,00 kn, rashode za zaposlene 555.460,00 kn, donacije 44.328,00 kn, rashode amortizacije 42.155,00 kn, financijske rashode 13.331,00 kn i druge rashode u iznosu 129.510,00 kn. Koncem 2012. potraživanja iznose 15.016,00 kn, obveze iznose 130.822,00 kn od čega su dospjele obveze u iznosu 60.274,00 kn podmirene početkom 2013.

Turistička zajednica je bila efikasna u provođenju zadaća i ostvarenju ciljeva koji se odnose na unaprjeđenje postojećih i iniciranje novih turističkih proizvoda na području Županije, promociji destinacija i turističkih proizvoda u zemlji i inozemstvu, razvijanju svijesti o važnosti te gospodarskim i drugim učincima turizma, sudjelovanju u izradi strategije razvoja turizma na nivou Županije i obavljanju informativnih poslova vezanih uz turističku ponudu Županije. S obzirom da Turistička zajednica nije utvrdila pokazatelje za praćenje aktivnosti, zadaća i ciljeva, Državni ured za reviziju je predložio uspostaviti način praćenja ostvarenja ciljeva, utvrditi pokazatelje te u okviru godišnjeg izvješća o radu izvješćivati o postignutim rezultatima. Revizijom za 2012. utvrđene nepravilnosti i propusti nisu utjecali na usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te je izraženo bezuvjetno mišljenje.